

Zazimovanie

tvoja babka.

Hovädziu polievku varila vždy len pre dvoch. Pre ňu samú a pre teba. V tie krajšie soboty ti o desiatej hodine, ktorá je cez víkend ešte vždy ranná, zavolala. Kým si k nej prišla, svoju porciu už dávno zjedla. Tú tvoju – nápadne väčšiu – ti ešte stále teplú dala do bieleho kastróla, na ktorom nedržalo viečko, tak ho vždy pripevňovala kuchynskou gumičkou. Nový si nikdy nekúpila.

Päťdesiatmetrová cesta po sídlisku v papučiach a maminej mikine, v ľavej ruke kastról aj v igelitovom sáčku, pútala pozornosť všetkých starých mám v oknách neznámych bytov. Cesta späť ti vždy trvala dlhšie, nechcela si vyliat'.

Doma si si topánky vyzula ešte s plnými rukami, v ponožkách si utiekla do kuchyne. Keď bola jeseň alebo zima, kastról si nechala zohriať v mikrovlnke, napriek tomu, že ešte stále celkom nevychladol. Zatiaľ si si navliekla hrubé froté ponožky, také, v ktorých sa ti noha nezmestí do topánky ani do papuče. Takmer vriacu polievku si zjedla v obývačke počas ranných rozprávok zo záznamu.

Najviac ti chutili zimné polievky.

ty.

Variť si sa nikdy naozajsky neučila. Vždy si mala pocit, že si na to ešte príliš malá, tvoja mama zastávala názor, že variť sa naučíš, až ťa k tomu život prinúti, lenže potom si sa jedného dňa zobudila do veku, kedy všetky tvoje kamarátky piekli čokoládové keksíky a ty si nevedela uvariť ani len praženicu.

Začala si sa obšmietat' v kuchyni častejšie ako inokedy. Tvárila si sa nenápadne, najprv si si išla pre vodu a keď sa ťa mama niečo opýtala, šťastne si zostala, aby si mohla odpovedať najpodrobnejšie ako sa dalo. Keď sa ťa nespýtala, tému si nadhodila sama – niečo, vďaka čomu sa určite rozrozprávala. Veľa tvojich tajomstiev padlo v boji počas nenápadného sledovania najhlúpejších kuchárskych postupov. Vrávala si si ich všetky do pamäti, každý detail. Väčšinu si si aj hneď po skončení špionáže zapísala.

Ďalšia fáza v tvojom pláne zahŕňala čas strávený celkom osamote doma. To bolo pre teba zložité, sama si doma nikdy nebývala. Už dávno predtým ti tento fakt zvykol liezť na nervy, no potom, čo si si do hlavy zobrala, že sa sama naučíš variť, si netúžila po ničom inom. Dva týždne trvalo, kým si ochorela – bolo to niečo s prieduškami a cítila si sa po celý čas hrozne, oči ti slzili, nechcelo sa ti rozprávať, myslieť ani jesť.

Prvé dva dni si na varenie ani nepomyslela.

tvoja babka, keď si chorá.

Pamätáš si, keď si bola malá a ochorela si, nezostávala si doma, ale mama ťa každé ráno odniesla k babke. Naobliekaná, s vlnenou čiapkou a šálom, aj keď bolo leto, s jednou obrázkovou knižkou a plyšovým zajacom si v lepšom prípade prechádzala sídliskom po vlastných, v tom horšom ťa odniesla mama.

U babky si mala svoju vlastnú špeciálnu deku, bola hnedá a keď si sa do nej celá zabalila, vyzerala si ako plyšový zajac. Chorá si sa väčšinou do nej hneď zvalila a zaspala si. Keď si sa zobudila, na stole bola väčšinou teplá polievka a vedľa nej odkaz, že babka išla von so psom. Do konca dňa ti uvarila vždy ešte aspoň ďalšie dva hrnce – polovicu z nich si zjedla ty, polovicu ona. Najradšej si mala polievky so slížmi. Babka ti ich vždy rozkrájala na menšie, keď boli dlhé pripomínali ti hadov a hnusili sa ti. Tie krátke však boli neškodné – vďaka nim ti slížové polievky tak zachutili.

Babkine polievky ťa tak v istom zmysle robili odvážnejšou.

Akonáhle však tvoja mama usúdila, že si už dostatočne veľká, začala ťa nechávať doma samu. Najprv nesmelo, s minimálne tromi telefónnymi číslami prilepenými hneď pri telefóne, potom ťa však už ani nebudila, aby ti oznámila, že odchádza. Babka ti posielala polievky po staršej sestre – nosila ti ich po ceste zo školy a keď ti už bolo lepšie, chodila si si pre ne sama.

Aj dôvodom, pre ktorý si sa znovu k babke vrátila, boli polievky.

ty, keď sa učíš variť.

Prvý deň ste boli obe trochu príliš nadšené. Bolo to očividné, tak trochu neočakávané a pre obe z vás to bolo dôležitejšie ako by sa zdalo. Najprv si dostala rajčinovú, potom fazuľovú.

Tri dni za sebou si dúfala, že časom príde i na hovädziu. Ležala si na babkinom gauči a nudila sa. U babky toho nebolo veľa čo robiť, najmä keď ťa bolela hlava a nič sa ti nechcelo. Nemohla si ani spať, lebo čo ak by babka začala variť?

Poležiačky z gauča si sledovala hodiny tak dlho a často, že po istom čase sa ti začalo zdať, že vidíš, ako sa ručičky hýbu. Občas sa ti to stávalo - keď si ich dostatočne dlho sledovala, mala si pocit, že vidíš ako uteká čas. Na dvoch rukách, ako cirkusant.

Napriek tomu, že si nechcela, si zaspala.

Keď si sa opäť zobudila, pominula väčšina horúčky aj bolesti hrdla. Pomaly si otvorila oči, uši, nos a chuťové kanáliky, presne v tomto poradí. Polievka bola hotová.

Čakala ťa v kuchyni, kým babka bola preč.

Nechala ti lístok. Išla do obchodu.

Kým sa nevrátila, hľadala si všade kuchársku knihu.

pani Hrobová, keď odchádzaš.

Okolo piatej si sa pomaly pozbierala a išla domov. Stále si bola na seba mierne nahnevaná, lebo si zaspala a všetko zmeškala. V pravej ruke si si niesla kastról.

Na chodbe ti bola zima, zľakla si sa, že sa ti znovu vráti choroba, i keď si sa už cítila zdravo. K tvojim obavám prispel aj fakt, že si si opäť zabudla bundu.

Zastala si uprostred schodov, kastról si položila na zem - bol predsa v igelitke - a začala si si zapínať mikinu. Nevšimla si si však ale krokov spoza teba.

„Ide zima, hm?“

Prekvapene si sa otočila. Pani Hrobová si už dlho nevidela. V šoku si ju rýchlo odzdravila, zatiaľ čo si si stále rýchlo zapínala mikinu. Pre istotu si si ešte dala na hlavu i kapucňu, hoci si tak trochu tušila, že ti aj tak čoskoro spadne z hlavy. Pomaly, nenápadne, a potom máš v jednom momente všetky vlasy v tvári.

Než si sa nazdala, pani Hrobová spomínala na to, aká si bola zlatá, keď si bola malá. Neprestala, ani keď si sa vystrela, s bundou zapnutou až po krk a kastrólom v ruke. Rozmýšľala si, ako jej čo najnenápadnejšie naznačiť, že chceš ísť preč.

Avšak namiesto toho si nakoniec radšej začala analyzovať jej zjav, pričom si samozrejme neprestávala sem-tam prikyvovať. Musela si uznať, že meno pani Hrobová sa k zvláštnej postaršej susedke tvojej babky v tomto prípade hodilo - hoci nebolo úplne jej. Pri tlačení zoznamu mien na zvončeku sa totiž niekto pomýlil a v jej skutočnom mene Horbová prehodil dve písmená. Na zvončeku bolo teraz už jej meno zakryté bielitkom a prepísané, no na pani Hrobová nikto nezabudol.

Bola v čiernom, od hlavy po päty, bolo na nej vidno, že vonku musí byť zima. Kožu mala bledú, oči čoraz menšie a tmavšie, prepadnuté do tváre.

„Hold, deti narodené v nedeľu sú asi naozaj deťmi šťasteny.“ Najprv si pani chcela len prikývnuť a odzdraviť sa, no niečo ťa prinútilo predsa len reagovať na jej zvláštne slová.

„Ale ja som sa nenarodila v nedeľu.“

„Ja viem.“

tvoja mama, keď vysvetľuje.

O týždeň na to - v sobotu - si sa zobudila oveľa neskôr, ako obyčajne. Piatok bol zrejme náročnejší, ako si si myslela.

To, čo ťa však zarazilo, bola vôňa bytu. Voňal po hovädzej polievke.

Zmätene si odkráčala do kuchyne, po ceste si si pretierala oči dlaňami.

V kuchyni stála tvoja mama – pila čaj – a vedľa nej neohrozene a prirodzene, akoby tam stáľkaždú sobotu, bol hrniec polievky, tak akurát pre jednu osobu.

„Bola si u babky namiesto mňa?“ opýtala si sa zmätene mamy, akoby to bola tá najzvláštniešia vec, aká sa ti v živote stala. Nebolo to ďaleko od pravdy.

„Nie, navarila som ti ju ja. Babka ma poprosila. Dnes ti polievku nenavarí.“ Popri odpovedi mama nepretržite pozerá do šálky s čajom – ako keby ju niečo už veľmi dlho bolelo.

„A možno to tak bude i budúcu sobotu.“

V tejto hovädzej polievke boli slíže dlhé. Hady sa vrátili. Odvaha bola preč.

To bol jeden z prvých momentov, kedy ti došlo, že niečo je zle.

ty, znova a za dlhšie.

Čas uteká pomaly – cirkusant si zlomil ruku. Je už zima a ty zohrievaš vodu. V byte si sama. Z kanvice uniká trocha pary, ale zatiaľ ešte nesyčí. Mlčí, ako keby pohľadom skúmala, čo sa ti preháňa hlavou, tak pre istotu odvrátiš pohľad. Pravou rukou otvoríš skrinku nad linkou, vyberieš z nej misku a jeden kriľavo žltý sáčok. Zatrásieš ním tak, aby všetok obsah klesol dole, potom sa ho pokúsiš otvoriť len tak prstami. Keď ti to nejde, otvoríš ho zubami a jeho obsah vysypeš do misky.

Kým sa voda stále varí, vyberieš zo zásuvky veľkú lyžicu a čakáš. Keď voda zovrie, vyleješ ju do misky, zamiešaš jej obsah lyžicou a preniesieš ju na stôl. Usadíš sa a pomaly začneš jesť.

Nie si si istá, či ti chutí. Prášok sa usádza dole v miske, premiešavaš znovu a znovu. Slíže ti trochu naháňajú strach, no je ich málo, je smiešne povedať, že sa ich bojíš.

Možno ti tam iba niečo chýba, netušíš. A nemáš to ani ako zistiť - variť polievky si sa nikdy nenaučila.